

Adı & Soyadı: ..... Sınıfı: .....

Doğru mu? Yanlış mı?

1	İtilaf Devletleri tarafından desteklenen azınlıklar Milli Mücadele'yi engellemek ve bağımsız devletler kurmak için isyan çıkarmışlardır.	☒	☐
2	İstanbul Hükümeti ve İtilaf Devletleri Anadolu'da güçlenen Milli Mücadele'yi desteklemek için Büyük Millet Meclisi'ne karşı ayaklanmalar çıkarmışlardır.	☐	☒
3	Yapılan çalışmalar hakkında halkı bilgilendirmek ve İstanbul Hükümeti'nin olumsuz çalışmalarını etkisiz hale getirmek için Anadolu Ajansı kuruldu.	☒	☐
4	İtilaf Devletleri Anadolu'da iç karışıklık çıkarmak için, İstanbul Hükümeti de otoritesini kaybetmemek için padişaha karşı ayaklanmaları desteklemiştir.	☐	☒
5	Bazı Kuvayımiliye şefleri düzenli orduya katılmak istemediği için Büyük Millet Meclisi'ne karşı ayaklanmalar çıkarmışlardır.	☒	☐

.....Boşluk Doldurma.....

Yasama / Haberleşme / Boğazlardan / Fetva / Yargı

1	İstanbul Hükümeti halkı ayaklandırmak ve isyanları daha etkili hale getirmek için Şeyhülislam Dürriyade Abdullah Efendi'ye... Fetva ...yayımlattı ve Anadolu'ya dağıttırdı.
2	Doğrudan İstanbul Hükümeti tarafından çıkarılan Kuva-i İnzibati'ye (Halifelik Ordusu) ve Anzavur Ayaklanmalarının amacı mili güçleri .... Boğazlardan ... uzak tutmaktır.
3	Büyük Millet Meclisi'nin kendisine karşı çıkarılan ayaklanmalara tedbir amacıyla Hıyanet-i Vataniye Kanununu çıkarması Meclisin .... Yasama ... yetkisini kullandığının göstergesidir.
4	Büyük Millet Meclisi'nin kendisine karşı çıkarılan ayaklanmalara tedbir amacıyla İstiklal Mahkemeleri'ni kurması Meclisin .... Yargı ... yetkisini kullandığının göstergesidir.
5	Büyük Millet Meclisi'ne karşı çıkarılan ayaklanmalara tedbir almak amacıyla İstanbul ile... Haberleşme ...kesilerek İstanbul Hükümeti'nin yaptığı işler geçersiz sayılmıştır.

Unutmayalım

1	Büyük Millet Meclisi'nin amacı tam bağımsızlığı ve millî egemenliği gerçekleştirmektir.
2	İtilaf Devletleri'ne ait uçaklarla Anadolu'ya dağıtılan fetvada Mustafa Kemal ve Millî Mücadele yanlıları vatan haini ve din düşmanı ilan edilmiştir. Mustafa Kemal'in isyanlara karşı aldığı tedbirlerden biri de Ankara müftüsünden karşı fetvalar olarak Şeyhülislamın fetvalarının geçersiz olduğunu ilan ettirmek olmuştur.
3	Büyük Millet Meclisi açılmadan önce başlayan isyanlar meclis açıldıktan sonra da artmıştır. Meclisin bu isyanlara karşı aldığı tedbirlerin (Hıyanet-i Vataniye Kanunu, İstiklal Mahkemeleri, karşı fetva, İstanbulla iletişimin kesilmesi ve Anadolu Ajansı'nın kurulması) ortak amacı Meclisin güç ve otoritesini artırma düşüncesidir.

Çözelim

1) Büyük Millet Meclisine karşı Anadolu'nun pek çok yerinde ayaklanmalar çıktı. Bu ayaklanmaların çıkmasında İstanbul yönetimi ve İtilaf Devletleri'nin zararlı faaliyetleri etkili oldu. 1920 yılı boyunca süren bu ayaklanmaların amacı Kuvâ-yı Millîye'yi etkisiz hâle getirmek ve bağımsızlık hareketini boğmaktır. Ayaklanmalar, Büyük Millet Meclisini uzun süre uğraştırdı. İnsan ve malzeme kaybedildi. Başta Yunanlar olmak üzere düşman hareketleri daha serbest hâle geldi. Ancak her şeye rağmen ayaklanmalar bastırılarak meclisin otoritesi korundu.

Bu bilgilerden hareketle Büyük Millet Meclisine karşı ayaklanmaların sonuçları ile ilgili,

- I. Millî Mücadele sürecinin uzamasına sebep olmuştur.
- II. Askerî imkânların bir kısmının gereksiz bir biçimde tüketilmesine neden olmuştur.
- III. Büyük Millet Meclisi, çalışmalarına ara vermek zorunda kalmıştır.
- IV. Anadolu'daki bütün işgaller sona ermiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve IV   D) III ve IV

(LGS - 2020)

2)

MADDE 1: Ülkeyi, yabancı devlet güçlerinden kurtarmak ve saldırıları önlemek amacıyla yönelik kurulan Büyük Millet Meclisine (BMM) karşı düşünce ve uygulamalarıyla veya yazdıkları yazılarla muhalefet ve bozgunculuk edenler vatan haini sayılırlar.

MADDE 4: Olağanüstü ve aceleyi gerektiren durumlarda zanlının yakalandığı yerdeki ceza mahkemesi de yargılama yapmaya ve karar vermeye yetkilidir.

Hıyanet-i Vataniye Kanunu'nun bu maddeleriyle aşağıdakilerden hangisi amaçlanmış olamaz?

- A) Yargılamayı hızlandırmak
B) İşgallerin haksızlığını dünyaya duyurmak
C) Millî Mücadele'ye karşı çıkanları yargılamak
D) BMM'ye karşı olumsuz hareketleri önlemek

(TEOG 2 M - 2014)

3) "Hıyanet-i Vataniye Kanunu'nun Büyük Millet Meclisinde görüşüldüğü günlerde idi. İstanbul Hükûmetinin tayin ettiği Erzurum valisi, Erzurum'a doğru yola çıkmıştı. Bu haberi alan bazı vekiller mecliste, Reşit Paşa adındaki valinin yolda öldürülmesini önerdiler. Bu kanunsuz teklife Mustafa Kemal Paşa şöyle yanıt verdi: 'Ne diyorsunuz? Eşkiya gibi dağda, komiteci gibi sokakta adam mı vuracağız? Bizim devlet anlayışımızda bu yoktur. Bundan sonra bu memlekette vatandaş ancak mahkeme kararıyla cezalandırılır.'

Mustafa Kemal Paşa, bu cevabıyla aşağıdaki devlet anlayışlarından hangisini uygulamıştır?

- A) Hukuk Devleti
B) Sosyal Devlet
C) Demokratik Devlet
D) Laik Devlet

(SBS - 2009)

SIRA SİZDE

1 | Büyük Millet Meclisine karşı çıkarılan isyanların sonuçları nelerdir? Tartışınız.

İTA.8.2.7. Büyük Millet Meclisine karşı ayaklanmalar ile ayaklanmaların bastırılması için alınan tedbirleri analiz eder.